

ESPOON⁺
HIIPPAKUNTA

KIRKKOHERRAN VALINTA

Kirkkoherran tehtävät kirkkojärjestyksessä

- Kirkkoherran tehtävänä on johtaa seurakunnan toimintaa.
- Kirkkoherra vastaa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta sekä yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta.

Kirkkoherran tehtävät KJ:ssä

- Kirkkoherran tulee myös valvoa, että seurakunnan muuta toimintaa kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta, diakoniaa sekä evankelioimis- ja lähetystyötä harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtävän mukaisesti.
- Kirkkoherra on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies.

Kirkkoherran tehtävät KJ:ssä

- Kirkkoneuvoston puheenjohtajana kirkkoherra valvoo kirkkoneuvoston päätösten noudattamista ja laillisuutta seurakunnan hallinnossa ja taloudenhoidossa.

Yleiset kelpoisuusehdot

Suomen perustuslain 125 §:n 2 momentissa määrätään:

Yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

- Taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja.
- Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin.
- Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viranhoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Yleiset kelpoisuusehdot

Kirkkolain 7 luvun 2 §:n mukaan

- seurakunnan virka- tai työsopimussuhteeseen voidaan ottaa vain konfirmoitu kirkon jäsen, jos tehtävät liittyvät kirkon jumalanpalveluselämään, diakoniaan, kasvatukseen, opetukseen, sielunhoitoon tai edustamiseen. Muutoin kelpoisuusvaatimuksista säädetään evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetussa laissa.
- papin virkaan voidaan antaa viranhoitomääräys vain papille.

Kirkkoherran erityiset kelpoisuusehdot

- Kirkkojärjestyksen 8:11 §:n mukaan kirkkoherran virkaan vaaditaan
 - pastoraalitutkinto
 - seurakuntatyön johtamisen tutkinto.

Kirkkoherran erityiset kelpoisuusehdot

- Kirkkoherran virkaan kelpoinen ei ole hakija:
 - 1) joka ei täytä KJ 8:11 §:ssä säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia;
 - 2) joka on pidätetty pappisviran toimittamisesta;
 - 3) joka on hakijana välittömällä vaalilla valittavaan kirkkoherran virkaan paitsi 23 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;
 - 4) jolta ilmeisesti puuttuvat viran hoitoon tarvittavat edellytykset.

Kirkkoherralta edellytettävä kielitaito

- Yksikielisessä seurakunnassa vaaditaan seurakunnan kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa.
- Kaksikielisessä seurakunnassa vaaditaan seurakunnan enemmistön kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa.

Eduksi katsottavat ominaisuudet

- Virkatehtävien perusteella voidaan määritellä ominaisuuksia, joita tehtävän hoitajalla on tarpeellista olla suoriutuakseen siitä asianmukaisesti.
- Valinnan suorittaja harkitsee, millainen painoarvo eduksi katsottaville ominaisuuksilla on.

Eduksi katsottavat ominaisuudet

- Keskeisimmät eduksi katsottavat ominaisuudet on syytä mainita hakuilmoituksessa. Tällaisia ovat mm. kirkkoherran viran erityisistä tarpeista nousevat ominaisuudet.
- Kaikki kelpoisuusehdot täyttävät hakijat ovat valittavissa, vaikka heillä ei olisikaan eduksi katsottavia ominaisuuksia.

Avoim kirkkoherran virka

- Kun kirkkoherran virka on tullut tai tulossa avoimeksi, seurakunta antaa viran erityisistä tarpeista lausunnon tuomiokapitulille.
- Seurakunta voi pyytää välillisen vaalin toimittamista.
- Kirkkoherran vaali on välitön, jollei seurakunta pyydä välillistä vaalia.

Vaalitapa

- Vaalitapaa harkittaessa on syytä ottaa huomioon muun muassa
 - seurakunnan jäsenten kiinnostus seurakunnan ja kirkkoherran tehtäviä kohtaan
 - seurakuntalaisten aktiivisuus vaikuttaa seurakunnan toimintaan
 - paikallinen äänestysaktiivisuus edellisissä seurakuntavaaleissa tai kirkkoherran vaalissa
- Perusteltua on, että seurakunta tiedottaa tulevista vaaleista niin ajoissa, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus käydä mediakeskustelua myös vaalitavasta

Vaalitapa

- Vaalitiedottamisessa on syytä käyttää monenlaisia kanavia, jotta se tavoittaa seurakuntalaiset mahdollisimman hyvin
- Päätöksen välillisen vaalin pyytämisestä tekee kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto
- Päätökseen on syytä kirjata, miten seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuudet on otettu huomioon

Kirkkoherran välitön vaali

Kirkkoherran välitön vaali

- Kirkkoherran vaali on välitön, jollei seurakunta pyydä välillistä vaalia.
- Välittömässä vaalissa seurakunnan kirkkoherran valitsevat seurakunnan äänioikeutetut jäsenet.
- Kirkkoherran välittömässä vaalissa äänioikeus on viimeistään ensimmäisenä vaalipäivänä 18 vuotta täyttävällä kirkon jäsenellä, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa ja joka on merkitty kyseisen seurakunnan jäseneksi viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää.

Kirkkoherran välitön vaali

- Hakuajan päätyttyä tuomiokapitulin asettama valintatyöryhmä haastattelee kaikki tai osan hakijoista.
- Tuomiokapituli arvioi hakijoiden kelpoisuuden sekä heidän taitavuuttaan ja kykenevyyttään kyseiseen kirkkoherran virkaan ottaen huomioon viran erityiset tarpeet.
- Arvionsa perusteella tuomiokapituli tekee vaaliehdotuksen, jossa se asettaa vaaliehdokkaiksi kolme kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa vaalisijoille paremmuusjärjestyksessä.

Kirkkoherran välitön vaali

- Ennen vaaliehdotuksen tekemistä tuomiokapituli voi pyytää seurakunnalta lausunnon virkaan kelpoisista hakijoista. Näin ei yleensä ole menetelty.
- Kun kirkkoherra valitaan välittömällä vaalilla, hakija saa peruuttaa hakemuksensa ennen kuin vaaliehdotus on tehty. Tuomiokapituli voi erityisestä syystä hyväksyä myöhemmin tehdyn peruutuksen.

Kirkkoherran välitön vaali

- Tehtyään vaaliehdotuksen tuomiokapituli määrää, milloin kirkkoherran välitön vaali on toimitettava.
- Tuomiokapituli määrää vaaliehdokkaiksi asetetut peräkkäisinä sunnuntaipäivinä toimittamaan vaalinäytteenä päiväjumalanpalveluksen tuomiokapitulin määräämässä kirkossa.
- Kirkkoherran välitöntä vaalia koskevat menettelysäännökset ovat kirkkojärjestyksen 9 luvussa.

Kirkkoherran välillinen vaali

Kirkkoherran välillinen vaali

- Tuomiokapituli voi seurakunnan pyynnöstä päättää, että kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto.
- Päätös välillisen vaalin toimittamisesta on tehtävä ennen viran haettavaksi julistamista.
- Tuomiokapituli määrää henkilön, jonka tehtävänä on kirkkoherran välillisen vaalin valmisteleminen seurakunnassa.

Kirkkoherran välillinen vaali

- Kirkkoherran välillistä vaalia varten tuomiokapitulin valitsema valintatyöryhmä haastattelee hakijat tai osan heistä.
- Tuomiokapituli antaa hakijoista seurakunnalle lausunnon, jossa todetaan hakijoiden kelpoisuus ja arvioidaan heidän taitonsa ja kykynsä haettavana olevaan virkaan.

Kirkkoherran välillinen vaali

- Lausunto ei ole seurakuntaa sitova, paitsi kelpoisuusarvion osalta.
- Kirkkojärjestyksen mukaan tuomiokapituli lähettää seurakunnalle hakijoiden hakemukset ja lausuntonsa hakijoista. Kun hakuprosessi toteutetaan KirkkoRekry-järjestelmässä, hakemukset ovat koko ajan myös seurakunnan nähtävillä.

Kirkkoherran välillinen vaali

- Tuomiokapitulin lausunnon saapumisen jälkeen seurakunnassa aloitetaan prosessi, jonka päämääränä on löytää hakijoiden joukosta kirkkoherraksi soveltuvin henkilö. Prosessin kulku ja toteutustavat ovat seurakunnan päätettävissä.
- Seurakunta valitsee virkaan jonkun niistä hakijoista, jotka tuomiokapituli on todennut siihen kelpoisiksi.

Valintapäätöksen tekeminen

- Päätöksestä äänestetään, jos kokouksessa on tehty enemmän kuin yksi ehdotus virkaan valittavasta henkilöstä.
Henkilövaalissa ehdotuksen ei tarvitse saada kannatusta.
- Äänestäminen toimitetaan lähtökohtaisesti julkisesti.
Henkilövaalissa äänestys suoritetaan suljettuna lippuäänestyksenä yhdenkin toimielimen jäsenen sitä vaatiessa.

Valintapäätöksen tekeminen

- Jollei kirkkoherran välillisessä vaalissa kukaan ole saanut yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan samassa kokouksessa uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen välillä. Tässä vaalissa eniten ääniä saanut tulee valituksi.
- Jos äänet ratkaisevassa äänestyksessä ovat menneet tasan, tuomiokapituli antaa viranhoitomääräyksen jollekin eniten ääniä saaneista hakijoista ottaen huomioon heidän taitonsa ja kykynsä kirkkoherran virkaan.

Päätöksestä ilmoittaminen

- Kaikille hakijoille lähetetään valintapäätöstä koskeva tiedoksianto (pöytäkirjanote tai ilmoituskirje) valitusosoituksineen.
- Virkavalintaa koskevasta päätöksestä on mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Oikeus voi kumota virkavaalin ja palauttaa valinnan uudelleen valmisteltavaksi ja tehtäväksi.

Valintapäätöksen jälkeen

- Kun seurakunta on toimittanut kirkkoherran välillisen vaalin, sen on lähetettävä ote pöytäkirjasta tuomiokapitulille.
- Pöytäkirjan otteeseen on liitettävä ilmoitus siitä, milloin päätös valitusosoituksineen on annettu tiedoksi hakijoille.
- Tuomiokapituli antaa virkaan valitulle viranhoitomääräyksen kirkkovaltuuston/seurakuntaneuvoston päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Hakumenettelystä

Kirkkoherran viran hakumenettely

- Tuomiokapitulin julistaa kirkkoherran viran haettavaksi vähintään 14 päivän hakuajalla (käytäntönä on yksi kuukausi)
- Hakuilmoitus julkaistaan tuomiokapitulin ilmoitustaululla ja verkkosivuilla.
- KirkkoRekryn kautta hakuilmoitus menee kirkon rekry-sivuille sekä Oikotien työpaikkailmoitukseen.
- Tuomiokapituli julkaisee Kotimaassa tiedon, että kirkkoherran virka on julistettu haettavaksi, mutta ei muutoin hakuilmoitusta.

Kirkkoherran viran hakumenettely

- Seurakunta voi julkaista hakuilmoituksen näiden lisäksi, missä katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi.
- Tuomiokapituli voi perustellusta syystä päättää viran hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai viran täyttämättä jättämisestä.
- Tuomiokapituli voi julistaa kirkkoherran viran uudelleen haettavaksi seurakunnan pyynnöstä, jos virkaa on hakenut vain yksi kelpoinen hakija tai jos seurakunnan etu sitä vaatii.

Kirkkoherran viran hakumenettely

- Jos kirkkoherran virkaan ei uutena hakuaikana tule uutta kelpoisuusvaatimukset täyttävää hakijaa, tuomiokapituli antaa seurakunnan pyynnöstä kelpoiselle hakijalle viranhoitomääräyksen virkaan. Muussa tapauksessa tuomiokapituli voi perustellusta syystä päättää, että viran täyttämismenettely raukeaa.
- Viran täyttämismenettelyn rauettua virka on julistettava haettavaksi vuoden kuluessa hakuajan päättymisestä lukien.

Haettavaksi julistamisen lykkääminen

- Tuomiokapituli voi, joko seurakunnan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan, päättää enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, ettei virkaa julisteta haettavaksi, jos:
 - 1) on vireillä hanke seurakunnan liittämiseksi toiseen seurakuntaan;
 - 2) tuomiokapituli katsoo seurakuntaa koskevien järjestelyjen voivan aiheuttaa sen, että virka tulee tarpeettomaksi;
 - 3) siihen on muu erityinen syy.

Hakemusten julkisuus

- Julkisuuden ja salassapidon perusteet säädetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (julkisuuslaki).
- Hakemus, joka on luonteeltaan viranomaiselle asian käsittelyä varten toimitettu asiakirja, on julkinen heti saavuttuaan viranomaiselle eli jo hakuaikana.
- Hakemuksista on julkista kaikki julkinen tieto (nimi, koulutus, työkokemus ja ikä).
- Hakemuksessa ilmaistut salassa pidettävät tiedot on tarkoitettu vain valinnan suorittavalle viranomaiselle valottamaan kokonaiskuva hakijasta. Salassa pidettäviä ovat esimerkiksi tiedot hakijan terveydentilasta, yhdistys- tai harrastustoiminnasta tai perhe-elämästä.

Hakemusten julkisuus

- Jokaiselle on pyydettäessä annettava hakemusten julkiset tiedot. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vain julkisia tietoja sisältävän hakemuksen voi sellaisenaan näyttää sitä pyytävälle. Jos hakemuksessa on salassa pidettäviä tietoja, siitä voi kertoa pyytävälle julkiset tiedot tai näyttää hakemuksen salassa pidettävät tiedot peitettynä.
- Hakijan pyyntöä olla antamatta julkisuuteen tietoa hänen hakemisestaan voidaan harkinnan mukaan noudattaa, mutta vaadittaessa hakijoiden nimet on annettava esimerkiksi lehdistölle.

Hakijayhteenveto

- Asianmukaiseen virantäyttöprosessiin kuuluu yhteenvedon laatiminen hakijoista.
- Hakijayhteenvetoon kannattaa merkitä vain julkisia tietoja. Jos hakijayhteenvetoon merkitään salassa pidettäviä tietoja, se tarkoittaa käytännössä koko yhteenvetolistan pitämistä salaisena aineistona.

Valinnan perusteet

- Virkaan valittavan on täytettävä kelpoisuusvaatimukset.
- Viran hakijoita arvioitaessa ensin tehdään ansiovertailu, jossa otetaan huomioon hakijoiden koulutus, työkokemus sekä luonteeltaan objektiiviset lisäansiot. Ansioita ja niiden avulla hankittuja taitoja arvioidaan suhteessa haettavaan tehtävään. Merkityksellisiä ansioita valinnassa ovat ko. viran hoitamiseen soveltuva työkokemus ja koulutus.
- Seuraavaksi arvioidaan hakijoiden henkilökohtaista soveltuvuutta tehtävään. Tämä arviointi kohdistuu hakijoiden kykyihin (mm. luontainen lahjakkuus, itsereflektiokyky, järjestelykyky, aloitteellisuus, vuorovaikutustaidot ja muut tehtävien hoitamisen kannalta tarpeelliset kyvyt) ja motivaatioon.

Valinnan perusteet

- Virkaan tai tehtävään valitaan hakija, jonka arvioidaan olevan taitavin ja kykenevin hoitamaan sitä. Kyse on kokonaisarviointista.
- Ansioituneempi hakija ei välttämättä kokonaisarvioissa ole soveltuvampi ja pätevämpi virkaan kuin vähemmän ansioitunut. On syytä arvioida, kuinka paljon taitoa koulutuksen ja työkokemuksen kautta on tosiasiallisesti kertynyt. Henkilön kyvykkyys ja ominaisuudet, jotka tekevät hänet soveltuvaksi virkaan, eivät puolestaan ole välttämättä lainkaan riippuvaisia hänen ansioistaan.
- Valituksi voi siis tulla ansioiltaan vähäisempi, mutta kokonaissoveltuvuudeltaan parhaimmaksi arvioitu.
- Olennaista on muotoilla ja esittää vertailut ja perustelut mahdollisimman selvästi.

Valinnan perusteet

- Hallintolaissa säädetään, että päätökset on perusteltava. Perusteluissa ilmoitetaan, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun, ja mainitaan sovelletut säännökset.
- Kun on kysymys monijäsenisen toimielimen suorittamasta vaalista, perustelut voidaan jättää esittämättä. Päätöksellä on kuitenkin aina oltava perustelut. Ne joudutaan esittämään pyydettäessä, erityisesti jos valitsematta jäänyt hakija ei tyydy päätökseen.
- Päätöstekstissä on hyvä olla näkyvillä perustelut pääpiirteissään, mutta ei yksityiskohtaisia henkilöarvioita. Tarkemmat henkilöarviot voidaan esittää erillisissä liitteissä, jotka voidaan määritellä salassa pidettäväksi julkisuuslain 24 §:n 29 kohdan perusteella:
asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilölle suoritetusta psykologisesta testistä tai soveltuvuuskokeesta tai sen tuloksesta taikka asevelvollisen sijoittamista tai työntekijän valintaa tai palkkauksen perustetta varten tehdyistä arvioinneista

Valinnan perusteet

- Hallintoelimen tehtävänä on muotoilla perustelut tilanteessa, jossa kokouksessa äänestetään virkaan valittavasta ja valituksi tulee henkilö, jota ei ole esitetty valittavaksi eikä perusteluja tämän valinnalle ole etukäteen kirjattu.
- Valinnan valmistelijan tai haastatteluryhmän jäsenen omat muistiinpanot haastatteluista ja valintaperusteista eivät ole julkisuuslain mukaisia viranomaisen asiakirjoja. Muistiinpanoista voi kuitenkin olla hyötyä, jos valintapäätökseen haetaan muutosta.

